

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 198 din 30.03.2022

Dosar nr.: 869/2021

Petiția nr.: 8175/01.11.2021

Petentă: Asociația Profesională „Colegiul Consilierilor Juridici București”

Reclamat: Guvernul României

Obiect: limitarea accesului în instituții publice a consilierilor juridici comparativ cu cel al avocaților, pe baza certificatului verde. Omiterea excepției din conținutul H.G. 1130/22.10.2021 a categoriei consilierilor juridici.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

Asociația Profesională „Colegiul Consilierilor Juridici București” - B-dul Regina Maria nr. 64, Sector 4, București

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

Guvernul României

II. Procedura de citare

3. În temeiul art. 20, alin.4, din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin intermediul adreselor nr. 8175/09.11.2022 și 8456/09.11.2022, a citat părțile. Prin același document, petentei i s-a pus în vedere să facă dovada calității procesuale active în fața Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării și cea de reprezentant legal, prin depunerea unei copii a actului de constituire. Petenta a depus înscrisurile solicitate.

4. Procedura legal îndeplinită.

III. Susținerile părților

Susținerile petentei

5. Asociația petentă solicită Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării constatarea discriminării și consideră că prin Hotărârea Guvernului nr. 1130/2021 *privind prelungirea stării de alerta pe teritoriul României începând cu data de 10 octombrie 2021 precum și stabilirea măsurilor care se aplică pe durata acesteia pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID – 19* a fost lezată imaginea și interesele strict profesionale ale consilierilor juridici.

6. Astfel, petenta precizează că s-a omis în actul normativ includerea la categoriile

exceptate la art. 5¹ și a altor categorii juridice, în speță cea a consilierilor juridici, aceștia aflându-se în imposibilitatea realizării activității lor specifice, exercitarea dreptului la muncă. Acest aspect este motivat de faptul că, prin specificul activității sale, consilierul juridic are raport individual de muncă cu angajatorul său, persoana juridică de drept public sau privat căreia îi apără drepturile și interesele în raport cu celelalte persoane juridice de drept public, privat, instituții, autorități, regii autonome registre (ONRC), Oficii, (OCPI), servicii etc.

7. Petenta susține că, Guvernul României, prin emiterea actului normativ cu exceptarea din art. 12 alin (5). din HG 1130 / 2021 și 1183/ 2021 și prin includerea în excepții doar a unei categorii juridice reprezentată de avocați, fără a include alături de această excepție și consilierii juridici, le limitează exercitarea atribuțiilor de serviciu specifice activității acestora. Petenta susține că activitatea consilierilor este similară cu cea a avocaților, activitățile consilierilor juridici devin atribuții cu caracter obligatoriu, prin semnarea fișei postului anexă la Contractul Individual de Muncă, pe când această Fișă a postului lipsește din raporturile avocatului cu clientul ale cărui drepturi le apără sau pe care îl reprezintă. Deși consilierii juridici desfășoară activități specifice similare cu cele ale avocaților, în fața acelorași autorități, instituții sau persoane juridice de drept public și privat, activitatea consilierilor juridici obligă mai multă mobilitate în relația cu autoritățile pentru o bună reprezentare a angajatorului, pe când avocatul are posibilitatea să stabilească în mod unilateral limitele mandatului său în raport cu clientul cu care încheie un contract de asistență juridică.

8. Asociația petentă mai arată că, potrivit art. II alin 2 din Legea nr. 125/2012, Clasificarea ocupațiilor din România - nivel de ocupație (sase caractere) aprobată prin Ordinul ministrului muncii, familiei și protecției sociale și al președintelui Institutului National de Statistică nr 1832/856/2011, cu modificările și completările ulterioare, consilierii juridici fac parte din aceeași categorie de profesioniști care desfășoară activități specifice similare cu: -codul 261101- avocat; -codul 261102 - juris consult; -codul 261103- consilier juridic; -codul 2612 – magistrați etc.

Suștinerea reclamatului

9. Reclamatul invocă lipsa calității procesuale pasive.

10.În punctul de vedere depus, acesta susține că Hotărârea Guvernului nr. 1130/2021 *pentru modificarea anexelor nr. 2 și 3 la Hotărârea Guvernului nr. 1.090/2021 privind prelungirea stării de alertă pe teritoriul României începând cu data de 10 octombrie 2021, precum și stabilirea măsurilor care se aplică pe durata acesteia pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19* a fost adoptată ținând seama de măsurile adoptate prin Hotărârea Comitetului Național pentru Situații de Urgență nr.91/2021 privind stabilirea unor măsuri suplimentare în scopul gestionării riscului de sănătate publică cauzat de numărul mare de infectări cu virusul SARS-CoV-2, precum și având în vedere „Analiza factorilor de risc privind managementul situației de urgență generate de virusul SARS-CoV-2 pe teritoriul României la data de 19.10.2021”, document întocmit la nivelul Centrului Național de Coordonare și Conducere a Intervenției, în conformitate cu dispozițiile art. 3 alin. (4) din Legea nr.55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și

¹ (5) Prin excepție de la prevederile alin. (4) este permis accesul avocaților pentru exercitarea activităților prevăzute la art. 3 din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, cu modificările și completările ulterioare.

11. Măsurile concrete dispuse au fost determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, experiența statelor grav afectate de evoluția virusului și măsurile care au avut impact pozitiv în prevenirea și limitarea răspândirii acestuia, necesitatea instituirii, inclusiv la nivel legislativ, în contextul existenței unei situații de urgență de amploare și intensitate deosebită, a unor mecanisme care să protejeze, în mod adecvat și cu prioritate, drepturile convenționale, unionale și constituționale la viață, la integritate fizică și la ocrotirea sănătății.

12. Astfel, reclamata consideră că susținerile asociației petente privind vătămarea unor drepturi recunoscute de lege prin adoptarea actului administrativ contestat sunt nefondate întrucât nu există discriminare când instituirea unor criterii este justificată obiectiv de un scop legitim și nu se poate vorbi despre existența unei discriminări decât atunci când se aplică un tratament diferențiat unor cazuri egale, fără să existe o motivare obiectivă și rezonabilă.

13. Reclamata învederează faptul că toate măsurile luate și restricțiile impuse de autorități începând cu luna martie 2020 au avut ca obiectiv încetinirea răspândirii virusului SARS-Cov-2.

14. Totodată, în situația concretă a petentei, reclamata menționează în cuprinsul concluziilor scrise faptul că prezența fizică în sala de judecată a consilierului juridic nu este obligatorie și se poate solicita judecarea cauzei în lipsă.

IV. Cadrul legal aplicabil. Motivele de fapt și de drept

Tratatele internaționale privind drepturile omului

Articolul 20

(1) „Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.”

Dreptul la ocrotirea sănătății

Articolul 34

(1) „Dreptul la ocrotirea sănătății este garantat.

(2) Statul este obligat să ia măsuri pentru asigurarea igienei și a sănătății publice.

(3) Organizarea asistenței medicale și a sistemului de asigurări sociale pentru boală, accidente, maternitate și recuperare, controlul exercitării profesiilor medicale și a activităților paramedicale, precum și alte măsuri de protecție a sănătății fizice și mentale a persoanei se stabilesc potrivit legii.”

Munca și protecția socială a muncii

Articolul 41

(1) „Dreptul la muncă nu poate fi îngrădit. Alegerea profesiei, a meseriei sau a ocupației,

precum și a locului de muncă este liberă.

(2) Salariații au dreptul la măsuri de protecție socială. Acestea privesc securitatea și sănătatea salariaților, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim brut pe țară, repausul săptămânal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții deosebite sau speciale, formarea profesională, precum și alte situații specifice, stabilite prin lege.”

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

Articolul 53

(1) „Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav.

(2) Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.”

Constituția României

Articolul 16

(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

(2) Nimeni nu este mai presus de lege.

O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare

Articolul 2 (1) Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

(4) Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.

Articolul 7 Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, discriminarea unei persoane pentru motivul că aparține unei anumite rase, naționalități, etniei, religii, categorii sociale sau unei categorii defavorizate, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acesteia, într-un raport de muncă și protecție socială, cu excepția cazurilor prevăzute de lege, manifestată în următoarele domenii:

- a) încheierea, suspendarea, modificarea sau încetarea raportului de muncă;
- b) stabilirea și modificarea atribuțiilor de serviciu, locului de muncă sau a salariului;
- c) acordarea altor drepturi sociale decât cele reprezentând salariul;
- d) formarea, perfecționarea, reconversia și promovarea profesională;
- e) aplicarea măsurilor disciplinare;
- f) dreptul de aderare la sindicat și accesul la facilitățile acordate de acesta;
- g) orice alte condiții de prestare a muncii, potrivit legislației în vigoare

Articolul 14 Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, interzicerea accesului unei persoane sau al unui grup de persoane în locurile publice din cauza apartenenței acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză.

Articolul 15 Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.

15.În fapt, Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură omiterea consilierilor juridici din categoria exceptată de la aplicarea unor prevederi ale H.G. 1130/2021 *privind prelungirea stării de alerta pe teritoriul României începând cu data de 10 octombrie 2021 precum și stabilirea măsurilor care se aplică pe durata acesteia pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID – 19* are efecte discriminatorii în exercitarea profesiei.

16.În drept, sub aspectul incidenței prevederilor art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este raportat la apartenența lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 alin.1 din O.G. nr.137/2000, republicată.

17. O faptă poate fi calificată ca fiind faptă de discriminare dacă îndeplinește cumulativ mai multe condiții :

- ✓ Existența unui tratament diferențiat manifestat prin deosebire, excludere, restricție sau preferință (existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile)
- ✓ Existența unui criteriu de discriminare potrivit art. 2, alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 republicată. Potrivit legii, criteriile de discriminare sunt: rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu.
- ✓ Tratamentul diferențiat să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate a unui drept recunoscut de lege.

18. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai din cauza apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării.

19. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în Art. 2 alin. 1 al Ordonanței 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de reclamant (petent) constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate (pârâtului).

20. Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis.

21. De asemenea, pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin.1 deosebirea, excluderea restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin.1, și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile dar care sunt tratate în mod diferit pe baza apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit.

22. Astfel, Colegiul director constată că se omit consilierii juridici din categoria excepțiilor privind aplicarea măsurilor restrictive, în actul normativ fiind indicați doar avocații. Astfel, urmărind elementele constitutive ale unei fapte de discriminare, Colegiul director reține criteriul categoriei profesionale și dreptul încălcat al exercitării profesiei.

23. Față de indicarea similitudinii dintre cele două categorii, cea a avocaților și cea a consilierilor juridici, Colegiul director constată că în codul ocupațiilor din România, sub titlul „avocați”-cod 2611, sunt clasificate următoarele ocupații profesionale: 261101 Avocat - Nivelul de instruire: 4 (studii superioare), 261102 - Jurisconsult - Nivelul de instruire: 4 (studii superioare), 261103 - Consilier juridic - Nivelul de instruire: 4 (studii superioare).

24. Totodată, Colegiul director, raportat la art. 2 alin 4 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, care prevede că „Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale”, urmează să analizeze argumentarea justificării înaintate de către partea reclamată. Colegiul director reține că reclamata justifică omiterea consilierilor juridici de la excepții și indicarea avocaților întrucât prezența fizică în sala de judecată a consilierului juridic nu este obligatorie și se poate solicita judecarea cauzei în lipsă. Astfel, față de această justificare, Colegiul director constată că legea nu face distincție față de judecarea în lipsă. *Judecarea cauzei în lipsa părții legal citate Art. 223. - (1) Lipsa părții legal citate nu poate împiedica judecarea cauzei, dacă legea nu dispune altfel. (2) Dacă la orice termen fixat pentru judecată se înfățișează numai una dintre părți, instanța, după ce va cerceta toate lucrările din dosar și va asculta susținerile părții prezente, se va pronunța pe temeiul dovezilor administrate, examinând și excepțiile și apărările părții care lipsește. (3) Dispozițiile alin. (1) și (2) se aplică în mod corespunzător și în cazul în care lipsesc ambele părți, deși au fost legal citate, dacă cel puțin una dintre ele a cerut în scris judecarea cauzei în lipsă.*

25. În acest sens, Colegiul director constată că în conținutul prevederilor Codului de procedură civilă, consilierul juridic este indicat alături de avocat în multe situații. Colegiul director exemplifică aceste aspecte cu *articolul 84 - Reprezentarea convențională a persoanelor juridice: (1) Persoanele juridice pot fi reprezentate convențional în fața instanțelor de judecată numai prin consilier juridic sau avocat, în condițiile legii., articolul 169 - Comunicarea între avocați sau consilieri juridici: După sesizarea instanței, dacă părțile au avocat sau consilier juridic, cererile, întâmpinările ori alte acte se pot comunica direct între aceștia. În acest caz, cel care primește cererea va atesta primirea pe însuși exemplarul care urmează a fi depus la instanță sau, după caz, prin orice alte mijloace care asigură îndeplinirea acestei proceduri și cu articolul 215 Ordinea judecării proceselor: 3) Procesele în care partea sau părțile sunt reprezentate ori asistate de avocat, respectiv consilier juridic se vor dezbate cu prioritate.*

26. În articolele menționate cu titlu de exemplu, se constată că statutul consilierului juridic este similar cu cel al avocatului.

27. Față de argumentele de mai sus, Colegiul director, cu unanimitate de voturi, constată că omiterea consilierilor juridici de la excepțiile prevăzute de H.G. 1130/2021 *privind prelungirea stării de alertă pe teritoriul României începând cu data de 10 octombrie 2021 precum și stabilirea măsurilor care se aplică pe durata acesteia pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID – 19* are efecte discriminatorii asupra acestora în conformitate cu art. 2(1) coroborat cu art. 2(4), 7 lit. g și art. 14 și aplică sancțiunea avertismentului.

Fată de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Faptele sesizate reprezintă discriminare conform art. 2(1) coroborat cu art. 2(4), 7 lit. g) și art. 14 din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată;
2. Sancționarea reclamatei cu avertisment, potrivit art. 5 alin. 2 și art. 7 alin. 3 din O.G. nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare;
- 3 O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: -

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată** și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ**.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru

GRAMA Horia - Membru

HALLER István – Membru

LAZĂR Maria – Membru

MOȚA Maria – Membru

OLTEANU Cătălina – Membru

POPA Claudia Sorina – Membru

Data redactării: 31.03.2022

M.L./A.B.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.